

**КАФЕДРА ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І
КОНТРОЛЮ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
доц. А.В. Стасишин
(підпис)
“ 10 ” лютого 2025 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОБЛІК В УПРАВЛІННІ СУБ'ЄКТАМИ
ЕКОНОМІКИ**
(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: 07 “Управління та адміністрування”
(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність: 071 “Облік і оподаткування”
(код та найменування спеціальності)

освітня програма: «Облік, аналіз та фінансові розслідування»
(найменування спеціалізації)

освітній ступінь: магістр
(бакалавр, магістр)

ЛЬВІВ 2025

Програма навчальної дисципліни «Облік в управлінні суб'єктами економіки» для студентів за галуззю знань 07 “Управління та адміністрування” спеціальності 071 “Облік і оподаткування” освітньо-професійної програми «Облік, аналіз та фінансові розслідування» освітнього ступеня – магістр денної форми навчання

09 січня 2025 року – 8 с.

Розробник:

Петришин Л.П., професор кафедри обліку, аналізу і контролю, д.е.н., доцент

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри обліку, аналізу і контролю

Протокол № 8 від 9 січня 2025 р.

В.о. завідувача кафедри

(підпис)

доц. Приймак С.В.

Розглянуто та ухвалено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесу

Протокол № 1 від 10 лютого 2025 р.

РОЗДІЛ I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У сучасних умовах господарювання підприємства України потребують комплексу заходів для забезпечення та вдосконалення системи управління своєю господарською діяльністю. Це зумовлює потребу у визначенні нових підходів до презентування інформації для задоволення різноманітних запитів системи менеджменту суб'єктів господарювання.

В управлінській діяльності використовується інформація різних видів, проте найбільш важливою і вагомою у даному випадку є економічна інформація. Управлінський персонал будь-якого підприємства, приймаючи управлінські рішення, повинен володіти сучасною, достовірною та об'єктивною інформацією про майно підприємства, його фінансовий стан, результати діяльності, господарські процеси. Таку інформацію може надати тільки система обліку. Саме бухгалтерський облік, як важлива ланка всієї інформаційної системи підприємства, забезпечує систему управління на всіх рівнях необхідною інформацією для оцінки, аналізу, контролю, прогнозування альтернативних варіантів рішень з метою підвищення прибутковості, ефективності діяльності підприємства, примноження майна власників, створення доданої вартості, задоволення соціальних та екологічних потреб суспільства.

Предмет навчальної дисципліни

Предмет вивчення навчальної дисципліни - сукупність теоретичних та практичних аспектів формування облікової інформації для управління суб'єктами економіки.

Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування системи знань з підготовки облікової інформації як основи для прийняття обґрунтованих управлінських рішень на всіх рівнях управління суб'єктами економіки.

Основні завдання

Основні завдання дисципліни «Облік в управлінні суб'єктами економіки»:

- вивчення концептуальних засад використання обліку як інформаційного джерела для управління підприємством;
- набуття вмінь побудови і трансформації обліку в системі управління підприємством.
- вивчення методики і техніки надання облікової інформації для сучасних та потенційних потреб управління підприємством;
- забезпечити поєднання теоретичних знань з практичними вміннями та навичками у сфері бухгалтерського обліку в управлінні підприємством, при розробці та реалізації стратегії підприємства.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі магістрів

Навчальна дисципліна «Облік в управлінні суб'єктами економіки» є обов'язковою компонентою підготовки магістрів з обліку і оподаткування. Вона базується на знаннях, сформованих на вивченні таких дисциплін, як «Облік і оподаткування за ВЕД», «Професійна етика та стандарти в обліку і аудиті», «Методологія наукових досліджень в обліку, аудиті та оподаткуванні», доповнює базу знань з таких дисциплін, як «Організація обліку і оптимізація оподаткування», «Стратегічний управлінський облік і аналіз», «Організація і методика фінансових розслідувань», «Облік в управлінні суб'єктами економіки» і в комплексі з іншими освітніми компонентами формує основу для написання кваліфікаційної роботи.

Вимоги до компетентностей, знань і умінь

В результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» мають бути сформовані такі компетентності:

загальні:

- ЗК01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК03. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

спеціальні:

- СК01. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.
- СК02. Здатність організовувати обліковий процес та регламентувати діяльність його виконавців у відповідності з вимогами менеджменту підприємства.

Вивчення навчальної дисципліни «Облік в управлінні суб'єктами економіки» передбачає досягнення такого кваліфікаційного рівня підготовки фахівця, за якого він повинен:

а)знати:

- теорію, методологію, практику формування та надання облікової інформації для сучасних та потенційних потреб управління підприємством;
- теоретичні, методичні та практичні засади використання бухгалтерського обліку як інформаційного джерела в управлінні підприємством;
- порядок формування управлінської бухгалтерської звітності для управління підприємством;
- сутність професійного судження та порядок його застосування в бухгалтерському обліку.

б)вміти:

- класифікувати облікову інформацію, будувати систему бухгалтерського обліку для потреб управління суб'єктами економіки;
- організовувати формування облікової інформації за стадіями облікового процесу, управляти якістю бухгалтерського обліку, контролювати якість облікової інформації;
- здійснювати підготовку бухгалтерської звітності враховуючі інформаційні потреби управління підприємством;
- визначати існуючі та потенційні інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством;
- консультувати управлінський персонал підприємства щодо облікової інформації, наданої в бухгалтерських звітах та розробляти форми управлінської бухгалтерської звітності;
- формувати управлінську бухгалтерську звітність для управління економічним суб'єктом;
- оцінювати інформаційні потреби користувачів в управлінні підприємством; оцінювати якість облікової інформації, системи бухгалтерського обліку та бухгалтерської звітності;
- формувати думку та професійне судження про побудову та трансформацію системи бухгалтерського обліку для потреб управління підприємством; вміти застосовувати техніки та методики надання облікової інформації для сучасних та потенційних потреб управління підприємством.

Програмні результати навчання

- ПР02. Знати теорію, методику і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження.
 - ПР04. Організовувати, розвивати, моделювати системи обліку і координувати діяльність облікового персоналу з урахуванням потреб менеджменту суб'єктів господарювання.

- ПР06. Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації.

- ПР07. Розробляти внутрішньофірмові стандарти і форми управлінської та іншої звітності суб'єктів господарювання

- ПР09. Формувати фінансову звітність за національними та міжнародними стандартами для суб'єктів господарювання на корпоративному рівні, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень.

- ПР10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень
ПР08. Обґрунтовувати вибір і порядок застосування управлінських інформаційних технологій для обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в системі прийняття управлінських рішень з метою їх оптимізації.

Опанування навчальною дисципліною повинно забезпечувати необхідний рівень сформованості вмінь:

Назва рівня сформованості вмінь	Зміст критерію рівня сформованості вмінь
1. Репродуктивний	Вміння відтворювати знання, передбачені даною програмою
2. Алгоритмічний	Вміння використовувати знання в практичній діяльності при розв'язуванні типових ситуацій
3. Творчий	Здійснювати евристичний пошук і використовувати знання для розв'язання нестандартних завдань та проблемних ситуацій

Робоча програма складена на 4 кредити.

Форма контролю – поточний, ПМК, екзамен.

РОЗДІЛ 2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1. Суть і місце облікової інформації в управлінні підприємством
- Тема 2. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством
- Тема 3. Принципи, методики і техніка підготовки управлінської бухгалтерської звітності
- Тема 4. Оцінювання очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень
- Тема 5. Облікова політика в ціноутворенні
- Тема 6. Збалансована система показників у формуванні обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством
- Тема 7. Якість облікової інформації та бухгалтерського обліку
- Тема 8. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством
- Тема 9. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства
- Тема 10. Бухгалтерський облік для прийняття екологічних рішень
- Тема 11. Бухгалтерський облік для прийняття соціальних рішень
- Тема 12. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємства

РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема №1. Суть і місце облікової інформації в управлінні підприємством

Економіко-правові передумови використання бухгалтерської інформації для управління. Поняття бухгалтерської інформації. Властивості бухгалтерської інформації.

Тема №2. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством
Концептуальні засади побудови бухгалтерського обліку в управлінні підприємством. Предметна сутність бухгалтерського обліку та його конкретизація в об'єкти управління. Основи методології бухгалтерського обліку в управлінні. Організаційна побудова бухгалтерського обліку в управлінні підприємством.

Тема №3. Принципи, методики і техніка підготовки управлінської бухгалтерської звітності

Формування системи внутрішньої управлінської звітності. Принципи формування внутрішньої управлінської звітності. 3. Підготовка внутрішньої (управлінської) бухгалтерської звітності.

Тема №4. Оцінювання очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень

Методологічні аспекти вивчення методів прогнозування в прийнятті управлінських рішень. Теоретичні аспекти дослідження методів прогнозування в прийнятті управлінських рішень. Роль та основні проблеми прогнозування в прийнятті управлінських рішень. Шляхи оптимізації прогнозування в прийнятті управлінських рішень.

Тема №5. Облікова політика в ціноутворенні

Ціноутворення на різних типах світових товарних ринках. Практика і методи визначення зовнішньоторговельних цін. Облікова політика у системі інших політик підприємства. Місце розпорядчого документу про облікову політику у системі внутрішніх регламентів підприємства. Формування облікової політики підприємства.

Тема №6. Збалансована система показників у формуванні обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством

Обліково-аналітичне забезпечення як компонент інформаційного забезпечення управління підприємством. Збалансована система показників: pro et contra.

Тема №7. Якість облікової інформації та бухгалтерського обліку

Якісні характеристики класифікації бухгалтерської інформації. Напрямки класифікації бухгалтерської інформації.

Тема №8. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством

Державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні. Національні стандарти обліку, їх сутність та призначення. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, їх суть та призначення. Відмінності між П(С)БО, НП(С)БО і МСБО. Фінансова звітність як компонент інформаційного забезпечення управління підприємством. Інтегрована модель звітності у реалізації концепції сталого розвитку.

Тема №9. Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства

Фактори та інструменти управління вартістю підприємства. Завдання обліку в концепції управління вартістю підприємства.

Тема №10. Бухгалтерський облік для прийняття екологічних рішень

Загальні засади розвитку екологічного менеджменту. Екологічний облік в системі бухгалтерського обліку. Екологічні витрати та екологічні зобов'язання. Екоконтролінг та екологічний аудит.

Тема №11. Бухгалтерський облік для прийняття соціальних рішень

Загальні засади розвитку соціального обліку. Соціальні рішення і ризики. Аудит соціально-орієнтованих витрат.

Тема №12. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємства

Сутність ризиків у діяльності підприємства. Види ризиків, їх характеристика. Методологічні засади ризиків та їх особливості. Бухгалтерський облік при дослідженні ризиків специфіки діяльності підприємства.

РОЗДІЛ 4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. - Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 (зі змінами та доповненнями).
3. Національні стандарти бухгалтерського обліку. Перелік від 01.01.2021, «Національні стандарти бухгалтерського обліку» [http:// https://ips.ligazakon.net/document/MF00010](http://https://ips.ligazakon.net/document/MF00010)
4. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : підручник. / П. О. Куцик та ін; за заг. ред. П. О. Куцик. Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2018. 282 с.
5. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : курс лекцій / Н. М. Сіренко, І. В. Барішевська, Ю.О.Щербина. Миколаїв : МНАУ, 2016. 132 с. http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2134/1/BUKHALTERSKYY_OBLIK_V_UPRAVLINNI_PIDPRYYEMSTVOM.pdf
6. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навчальний посібник / О.А. Лаговська, С.Ф. Легенчук, В.І. Кузь, С.В. Кучер. Житомир: Житомирський державний технологічний університет, 2017. 416 с.
7. Бухгалтерський облік. Загальна теорія [Електронний ресурс] : бібліогр. покажчик Інтернет-ресурсів / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека ; упоряд. М. Б. Кулинич. Електрон. Текст. Дані. Луцьк, 2019. 112 назв. <http://esnuir.eenu.edu.ua/handle/123456789/16079>
8. Кулинич М. Б., Сафарова А. Т. Бухгалтерський облік : навч. посіб. для студ. усіх форм навч. Луцьк: Вежа-друк. 2017. 362 с.
9. Сльозко Т. М. Бухгалтерський облік в умовах інституційних перетворень : теорія і практика : монографія. К. : ЦУЛ, 2017. 304 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://library.tneu.edu.ua/images/stories/zmist/2018/літб/Бухгалтерський_облік.pdf
10. Ometsinska I. Role of accounting in social activity of enterprise (Роль обліку в соціальній діяльності підприємства) / I. Ometsinska. Conceptual approach to reforming of the national accounting system: monograph Z.-M. V. Zadorozhnyi [At al.]. Kindle Publishing, Box 81226 Seattle, WA 98108-1226, The USA, 2017. P. 45- 54.
11. CONCEPTUAL APPROACH TO REFORMING OF THE NATIONAL ACCOUNTING SYSTEM: Monograph. Z.-M. V. Zadorozhnyi, Doctor of Economic Sciences, Professor, [Et al.]. Kindle Publishing, Box 81226 Seattle, WA 98108-1226, The USA, 2017. 236 p.
12. EXECUTIVE PROGRAMME COST AND MANAGEMENT ACCOUNTING. https://www.icsi.edu/media/webmodules/publications/FULL_BOOK_PP-CMA-2017-JULY_4.pdf
13. Paul D. Kimmel PhD, Jerry J. Weygandt PhD, Donald E. Kieso PhD, Account
14. Paul D. Kimmel PhD, Jerry J. Weygandt PhD, Donald E. Kieso PhD, Accounting tools for business decision making. <https://www.just.edu.jo/~mqais/CIS252/Accounting.pdf>
14. Osipchuk, D., Chyzhevska, L., Petryshyn, L., Pryimak, S., Loboda, N., Antoshchenkova, V. (2024). Accounting for government grants in agricultural enterprises' reporting according to

IFRS. Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice, Vol. 4(57), pp. 143-154.
<https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4426> (Scopus).

Інтернет-ресурси:

1. Бібліотеки в Україні. [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3)
2. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського: <http://www.nbu.gov.ua/>
3. Бібліотеки та науково-інформаційні центри України: <http://www.nbu.gov.ua/portal/libukr.html>
4. Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника: [http:// www. library. lviv.ua /](http://www.library.lviv.ua/)
5. Сервер Верховної Ради України: <http://www.rada.gov.ua/>
6. Міністерство фінансів України <http://www.minfin.gov.ua/>
7. Державна податкова служба України <http://www.sta.gov.ua/>
8. Державна митна служба України <http://www.customs.gov.ua/>
9. Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку <http://www.ssmc.gov.ua/>
10. Рахункова палата України <http://www.ac-rada.gov.ua/>
11. Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/
12. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua
13. Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва:
14. <http://www.dkrp.gov.ua/control/uk/index>
15. Державна служба статистики України: www.ukrstat.gov.ua
16. Бухгалтерський портал «Дебет-кредит»: URL: <https://dtk.com.ua>.
17. Бухгалтерська газета «Інтерактивна бухгалтерія»: <http://www.interbuh.com.ua/ua>.
18. «Вісник: офіційно про податки»: <http://www.visnuk.com.ua>.
19. Сайт для бухгалтерів «Бухгалтер 911»: <https://buhgalter911.com>.
20. Електронне видання для керівників і бухгалтерів: <https://uteka.ua/ua>.
21. Інтелектуальний бухгалтерський портал. URL: <https://i.factor.ua/ukr/>
22. Вільна енциклопедія <http://uk.wikipedia.org>